Эмиль Рагимов

Esperanto: La Lingvo de Espero, Historio kaj Estonteco.

Эмиль Рагимов

Esperanto: La Lingvo de Espero, Historio kaj Estonteco.

«Автор»
2026

Рагимов Э. А.

Esperanto: La Lingvo de Espero, Historio kaj Estonteco. /
Э. А. Рагимов — «Автор», 2026

Небольшая статья об языке эсперанто. Его история возникновения. С переводом на русский язык.

© Рагимов Э. А., 2026
© Автор, 2026

Эмиль Рагимов
Esperanto: La Lingvo de Espero, Historio kaj Estonteco.

Esperanto: La Lingvo de Espero, Historio kaj Estonteco.

Esperanto

Enkonduko

Esperanto estas la plej disvastiĝinta kaj sukcesa planlingvo en la historio de la homaro. Kreita fine de la 19-a jarcento, ĝi naskiĝis ne kiel simpla lingvistika eksperimento, sed kiel profunda socia kaj filozofia projekto. Ĝia ĉefa celo estas faciligi la komunikadon inter homoj de malsamaj nacioj, protektante la rajtojn de minoritataj kulturoj kaj lingvoj kontraŭ la tutmonda asimilado.

La Naskiĝo de la Ideo

La historio de Esperanto estas nedisigebla de la vivo de ĝia kreinto, Ludoviko Lazaro Zamenhof. Li naskiĝis en 1859 en la urbo Bialistoko (tiam en la Rusa Imperio, nun en Pollando). En tiu urbo loĝis kvar grandaj etnaj grupoj: rusoj, poloj, germanoj kaj judoj. Inter ili regis konstanta malfido kaj malamikeco. La juna Zamenhof komprenis, ke la ĉefa kaŭzo de la konfliktoj estis la manko de komuna lingvo, kiu permesus al la homoj paroli kiel egaluloj.

Zamenhof komence pensis pri la revivigo de la latina aŭ la greka, sed trovis ilin tro malfacilaj por ordinaraj homoj. Tial li decidis krei tute novan lingvon, kiu estus facila por lerni, logika kaj belsona. Post multaj jaroj da sekreta laboro, la 26-an de julio 1887 en Varsovio, li publikigis la unuan lernolibron, konatan kiel "La Unua Libro", sub la pseŭdonimo "Doktoro Esperanto" (tiu, kiu esperas). Baldaŭ tiu ĉi vorto fariĝis la nomo de la lingvo mem.

Strukturo kaj Logiko de la Lingvo

La sukceso de Esperanto baziĝas sur ĝia genia kaj simpla strukturo:

Regula gramatiko: La lingvo havas nur 16 bazajn gramatikajn regulojn sen esceptoj. Ĉiu parto de parolado havas sian propran finan literon: substantivoj finiĝas per **-o**, adjektivoj per **-a**, adverboj per **-e**, kaj verboj havas fiksajn formojn por tempoj (ekz. **-as** por la estanteco, **-is** por la pasinteco, **-os** por la estonteco).

Fonetika ortografio: Ĉiu litero respondas al ekzakte unu sono, kaj ĉiu sono al unu litero. Oni legas precize tiel, kiel oni skribas. La akcento ĉiam estas sur la antaŭlasta silabo.

Sistemo de afiksoj: Tio estas la plej potenca ilo de Esperanto. Per manpleno da prefiksoj kaj sufiksoj oni povas krei milojn da novaj vortoj el unu radiko. Ekzemple, el la radiko **san-** (sana) oni ricevas: *malsana* (malsanulo), *malsanulejo* (hospitalo), *sanigi* (kuraci), kaj *saniĝi* (fariĝi sana). Ĉi tiu sistemo draste reduktas la kvanton da vortoj, kiujn oni devas parkerigi.

Historia Evoluo kaj Persekutoj

En la unuaj jardekoj, Esperanto kreskis rapide. En 1905 okazis la Unua Universala Kongreso en Boulogne-sur-Mer (Francio), kie Zamenhof rifuzis la aŭtorecon de la lingvo kaj deklaris ĝin heredaĵo de la tuta homaro.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «Литрес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию на Литрес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.